

Anexa nr. II la Ordinul ministrului educației nr. 3702/21.04.2021

MINISTERUL EDUCAȚIEI

**Programa școlară
pentru disciplina**

ABILITARE MANUALĂ

**Învățământ special
Clasele pregătitoare – a IV-a
Dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate**

București, 2021

Notă de prezentare

Programa disciplinei, **Abilitare manuală**, este elaborată potrivit unui nou model de proiectare curriculară, centrat pe competențe. Pornind de la aceste competențe, orientarea activității didactice pune accentul pe o mai bună dezvoltare coordonare oculo-manuală și îmbunătățirea motricității fine prin rupere, mototolire, tăiere, îndoire, lipire, legare, înșiruire, modelaj etc. Prin manipularea materialelor folosite, elevii își dezvoltă deprinderi specifice și dobândesc o mai bună conștientizare a esteticului, își îmbunătățesc imaginația, își exersează memoria vizuală și nu în ultimul rând se recuperează și se integrează socio-profesional.

Prin activitățile practice copilul cu dizabilități găsește mijloace de exprimare tot atât de bogate ca și limbajul, permițându-i să creeze, în realitate, ceea ce a văzut, trăit sau imaginat.

Prin asigurarea unui mediu de activitate stimulatив și a unor materiale și metode interactive și activ-participative de acțiune se asigură satisfacerea nevoii copilului cu dizabilități severe, profunde și asociate, pentru activitățile specifice de abilitare manuală.

Activitățile propuse de cadrele didactice, la clasă, oferă o valoare utilă obiectelor și materialelor pe care elevii le manipulează în scop de recuperare, terapeutic și de integrare. Gradual, activitățile simple vor fi urmate de activități cu un grad ridicat de complexitate cu scopul de a forma deprinderile de bază. Rolul activităților este tocmai acela de a-l pregăti pe copil pentru situații de viață, de a-i dezvolta abilități menite să-i asigure o cât mai bună integrare și recuperare. Ca să obțină independență în activitățile uzuale zilnice, copiii au nevoie de autonomie personală în sensul satisfacerii unor cerințe elementare.

Programa de la disciplina **Abilitare Manuală** din cadrul Ariei curriculare **Tehnologii**, este concepută într-o viziune unitară și într-o manieră interdisciplinară. Multe dintre competențele specifice și activitățile de învățare se regăsesc în mai multe discipline, dar se păstrează elementele de specificitate și structura lor fundamentală, în funcție de aria curriculară și ciclul de dezvoltare. În Planul-cadru de învățământ, disciplina **Abilitare manuală** are alocată 1 oră pe săptămână la clasele: pregătitoare, clasa I, a II-a, a III-a și a IV-a, dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice.

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei Abilitare manuală jalonează achizițiile de cunoaștere și de comportament ale elevului pentru întregul ciclu primar, ele regăsindu-se pe tot parcursul celor cinci ani de învățământ primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului, integrând strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Exemplele de activități au doar valoare orientativă. Pentru formarea competențelor specifice, profesorul este cel care își alege și proiectează activitățile de învățare în funcție de specificul disciplinei, de particularitățile de vârstă ale elevilor și de interesele fiecărui copil, de mijloacele și de materialele pe care le are la dispoziție. Toate acestea presupun personalizarea demersului didactic, prin implicarea activă și creativă a profesorului.

Conținuturile învățării constituie elemente de bază ale acestui domeniu, mijloace informaționale prin care se urmărește realizarea competențelor specifice.

Sugestiile metodologice includ elemente de proiectare a activității didactice, precum și elemente de evaluare continuă. Este necesară o abordare specifică vârstei și dizabilității, bazată în esență pe stimularea învățării prin joc, pe individualizarea învățării, pe dezvoltarea interesului copilului și pe implicarea în activitate.

Competențe generale

- 1. Utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente**
- 2. Realizarea practică de produse utile și/sau lucrări creative**
- 3. Exersarea gesturilor social-utile și a deprinderilor adaptative la viața cotidiană.**

CLASA PREGĂTITOARE

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente

Clasa pregătitoare
<p>1.1. Identificarea instrumentelor specifice prelucrării materialelor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități de recunoaștere a diverselor instrumente (riglă, pensulă, puzzle, jocuri de construcție, incastre etc.) și a utilității acestora.
<p>1.2. Identificarea materialelor de lucru utilizate în activitatea practică</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de recunoaștere și individualizare a materialelor (pahar, lipici, plastilină, lut, ceară, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, mărgelile, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile); - Activități practice de identificare /discriminare obiectuală și/ sau imagistică după un criteriu: Puzzle cu mâner de lemn „În bucătărie”, „Fruite/legume”, „Forme/culori” „Cuburi și incastre”, „Aranjează creioanele, jucăriile, radierele”, „Puzzle jumătăți”(cu sprijin); - Activități practice de sortare/potrivire și grupare obiectuală și/sau imagistică, după criteriile date: „Sortăm jucăriile!”, „Cuburi mici/mari...”, „Pune la locul potrivit!”, „Aranjează cuburile, jucăriile”, „Găsește imaginile identice”, „Grupează obiectele”, „Puzzle 4-6 piese; - Activități practice de seriare/stivuire obiectuală/imagistică, după unul sau mai multe criterii: cutie-joc cu forme de sortat, cuburi cu imagini (tren, animale etc.), joc „Loto”, joc „Domino” cu fructe, flori, set turnuri etc.; - Activități practice de sortare și grupare obiectuală și/sau imagistică după mai multe criterii: culoare (roșu, alb, negru, galben, albastru, verde), formă (cerc, triunghi, pătrat, dreptunghi), mărime (înalt, scund), colaj „Frunze de toamnă”; tăieri, lipiri „Orașul din figuri geometrice”, decupare după contur și lipire după mărime „Piticii Albei ca Zăpada”, decorațiuni de polistiren sub forma de bile, ouă, fulgi, figurine autocolante din Neopren în formă de cercuri, fructe, animale etc.; - Activități practice de recunoaștere și individualizare a anotimpurilor: puzzle/incastre/cuburi cu imagini specifice anotimpurilor, colaj „Cartea anotimpurilor”, șabloane/ștampile/perforatoare cu imprimeu specific anotimpului dat.
<p>1.3. Folosirea diferitelor tehnici de lucru cu instrumente și materiale diverse</p> <p>Exerciții elementare de rupere / lipire / îndoire / colaj/ modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere/ înnodare / îmbinare</p> <ul style="list-style-type: none"> -Activități practice de rupere și mototolire a hârtiei („Fruitele de toamnă”, „Ornamente pentru pomul de iarnă”, „Bradul de Crăciun”, „Coșuleț”, „Baloane”, „Ouă de Paști”) -Exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire: <ul style="list-style-type: none"> - îndoitori simple; - lipituri simple (lipirea a două hârtii așezate una peste alta etc; - colaje – „Felicitări cu plante uscate”, „Tablou din semințe”, „Peisaj ”; -Activități practice de modelare plastilină/ipsos/lut („Coșul cu fructe”, „Șiragul de mărgelile”, „Lanțuri din cerculețe”, „Litere și cifre”, „Animale”, „Masca”);

Clasa pregătitoare**Exerciții de dezvoltarea motricității fine și a preciziei mișcărilor**

- Activități practice de învățare a gestului **rotativ** prin bobinare, prin șnuruire, prin împletire: „Balotul de stofă”, „Semnul de carte”, „Mosorelul”, „Ghemul”;

Exerciții pentru formarea/ exersarea coordonării bimanuale

- Activități practice de:

- încheiere/descheiere capse, nasturi, fermoar, de rupere/ îndoire/ mototolire, de înnodare/deznodare, rulare, răsucire a materialelor de diferite grosimi: „Încheie/descheie haina!”, „Rupe hârtia”(cu sprijin), „Înnodăm/deznodăm șnurul”, „Ne jucăm cu plastilină” etc.;

- înșiretare cu grade diferite de dificultate „Înșiretăm ghetetele moșului”, suporturi variate de șnuruire;

- înșurubare/deșurubare (jocuri de construcție cu șuruburi și piulițe de diferite diametre) „Sania moșului”;

- înșirarea mărgelilor pe ață „Ghirlande pentru brad”, „Podoabe de pom”, brățări, mărtișoare;

Exerciții pentru formarea /exersarea coordonării oculo-motorii

- „Înșirarea mărgelilor pe ață, frământarea și modelarea plastilinei, plierea hârtiei”;

-Exerciții de modelare a plastilinei/nisip kinetic, plierea hârtiei (realizarea de produse finite).

2. Realizarea practică de produse utile și/sau lucrări creative**Clasa pregătitoare****2.1. Identificarea etapelor/operațiilor de realizare a unor produse**

- Activități practice de observare dirijată a unor modele date;

- Exerciții de observare a etapelor de realizare a unui produs finit (independent sau cu sprijin);

- Exerciții de imitare a anumitor acțiuni și a modalităților de lucru (rupere, modelaj plastilină) - „Folosirea plastilinei pentru a face diverse forme”, „Mototolirea hârtiei cu o mână, repetarea procedurii cu cealaltă”, „Jocul cu panglici colorate-învârte sub formă de cerc panglica cu o mână, repetă procedura cu cealaltă”;

- Exerciții de pregătire/separare și triere după diferite criterii a materialelor: (hârtie colorată, plastilină, mărgelile, frunze, semințe, fire ață, seturi tematice etc.), aranjarea spațiului de lucru (cu sprijin);

- Activități practice de modelare cu plastilină/lut, aluat după model;

- Realizare de colaje, utilizând materiale variate (hârtie, semințe, flori presate, fire etc.).

2.2. Realizarea de produse simple, utilizând tehnicile învățate

- Activități practice de confecționare a unor produse: puzzle; modelare - „Omul de zăpadă”, colaje - „Vaza cu flori”, „Copacul”, șnuruire - „Șnur de mărtișor”; împletire - „Frânghia”; compoziții din hârtie creponată mototolită - „Curcubeul”, „Strugurele”, „Fluturile”; compoziții cu coji de ou / scoici - „Mozaic”, „Rama de tablou”; „Felicitări”.

2.3. Folosirea diferitelor tehnici de lucru cu instrumente și materiale diverse**Exerciții elementare de rupere / lipire / îndoire / colaj/ modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere/ înnodare / îmbinare**

-Activități practice de rupere și mototolire a hârtiei („Fructele de toamnă”, „Ornamente pentru pomul de iarnă”, „Bradul de Crăciun”, „Coșuleț”, „Baloane”, „Ouă de Paști”);

Clasa pregătitoare
<p>-Exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire:</p> <ul style="list-style-type: none"> - îndoitori simple; - lipituri simple (lipirea a două hârtii așezate una peste alta etc.; - colaje – „Felicitări cu plante uscate”, „Tablou din semințe”, „Peisaj”; <p>-Activități practice de modelare plastilină/ipsos/lut („Coșul cu fructe”, „Șiragul de mărgel”, „Lanțuri din cerculețe”, „Litere și cifre”, „Animale”, „Masca”);</p> <p>Exerciții de dezvoltarea motricității fine și a preciziei mișcărilor</p> <p>- Activități practice de învățare a gestului rotativ prin bobinare, prin șnuruire, prin împletire: „Balotul de stofă”, „Semnul de carte”, „Mosorelul”, „Ghemul”;</p> <p>Exerciții pentru formarea/ exersarea coordonării bimanuale</p> <p>- Activități practice de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - încheiere/descheiere capse, nasturi, fermoar, de rupere/ îndoire/ mototolire, de înnodare/deznodare, rulare, răsucire a materialelor de diferite grosimi: „Încheie/descheie haina!”, „Rupe hârtia”(cu sprijin), „Înnodăm/deznodăm șnurul”, „Ne jucăm cu plastilină” etc.; - înșiretare cu grade diferite de dificultate „Înșiretăm ghetetele moșului”, suporturi variate de șnuruire; - înșurubare/deșurubare (jocuri de construcție cu șuruburi și piulițe de diferite diametre) „Sania moșului”; - înșirarea mărgelilor pe ață „Ghirlande pentru brad”, „Podoabe de pom”, brățări, mărtișoare; <p>Exerciții pentru formarea /exersarea coordonării oculo-motorii</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Înșirarea mărgelilor pe ață, frământarea și modelarea plastilinei, plierea hârtiei”; <p>-Exerciții de modelare a plastilinei/nisip kinetic, plierea hârtiei (realizarea de produse finite).</p>

3. Exersarea gesturilor social-utile și a deprinderilor adaptative la viața cotidiană

Clasa pregătitoare
<p>3.1. Exersarea deprinderilor de igienă corporală</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de igienă corporală (mâini, dinți, păr, față, corp) - Joc cu păpuși anatomice: „Spală păpușa pe față/corp/ mâini/picioare (cu sprijin/imitație)”, „Spală păpușa cu săpun/burete”, „Ne spălăm pe față, dinți”, „Ne pieptănăm”; - Activități practice de spălare și ștergere: „Ne spălăm pe mâini înainte de masă”.
<p>3.2. Aplicarea adecvată a deprinderilor de igienă și întreținere vestimentară și a încălțăminteii</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de igienă a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminteii; - Activități practice de îmbrăcare și dezbrăcare: „Fă ca mine!”, „Îmbrăcăm/dezbrăcăm păpușa”; - Activități practice de întreținere și păstrare a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte: „Așezarea pe umeraș, perierea hainelor”, „Îmbrăcare-dezbrăcare”, „Încheiere-descheiere nasturi, capse, fermoar”, „Împachetare îmbrăcăminte”, „Curățarea pantofilor”, „Legarea/dezlegarea șiretului (nod, fundă)”.
<p>3.3. Utilizarea deprinderilor de întreținere și igienizare a spațiului de locuit (sala de clasă, camera copilului etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de igiena spațiului de locuit/ sala de clasă/ locul de joacă (cu sprijin și recompense verbale): - exerciții de ordonare a obiectelor din clasă/camera de locuit; - exerciții practice de folosire și igienizare corectă a grupului sanitar;

Clasa pregătitoare
-exerciții practice de aerisire, spălare, ștergere, călcare, aspirare, utilizare a măturii și a fărașului.
3.4. Utilizarea unor deprinderi de igienă alimentară și gospodărești
- Exersarea activităților gospodărești elementare:
- Exerciții practice de familiarizare cu obiectele de uz casnic (tacâmuri, veselă, mătură, făraș); joc „De-a gospodina”, joc cu setul „Set pentru masă cu uscător”, „Set curățenie”(recunoaștere), „Arată farfuria, lingura, furculița...etc”, „Punem masa”, „Folosim tacâmurile”.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa pregătitoare
Tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente	Instrumente de lucru (pensulă, lopețică, mosorel, riglă, metru de croitorie, puzzle, incastre etc.) și utilitatea acestora Materiale (pahar, lipici, lut, ceară, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, plastilina, mărgelă, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile) Acțiuni de manipulare și cunoaștere a obiectelor din mediul înconjurător Tehnici de lucru (rupere / lipire / îndoire / colaj/ origami/modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere / înnodare / îmbinare)
Produce finite realizate (decorative sau utile)	Etape/operații de realizare a unor produse simple <ul style="list-style-type: none"> ▪ Produce simple, jucării, obiecte decorative ▪ Jocuri de construcție și asamblare
Gesturi social-utile și deprinderi adaptative la viața cotidiană	Igiena corporală Igiena vestimentară și a încălțăminteii Obiecte de îmbrăcăminte Încălțăminte Întreținerea și igienizarea spațiului de locuit Igiena alimentară și deprinderi gospodărești

CLASA I

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente

Clasa I
<p>1.1. Identificarea instrumentelor specifice prelucrării materialelor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități de recunoaștere a diverselor instrumente (riglă, pensulă, puzzle, jocuri de construcție, incastre etc.) și a utilității acestora.
<p>1.2. Identificarea materialelor de lucru utilizate în activitatea practică</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de recunoaștere și individualizare a materialelor (pahar, lipici, plastilină, lut, ceară, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, mărgelile, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile); - Activități practice de identificare /discriminare obiectuală și/ sau imagistică după un criteriu: Puzzle cu mâner de lemn „În bucătărie”, „Frukte/legume”, „Forme/culori” „Cuburi și incastre”, „Aranjează creioanele, jucăriile, radierele”, „Puzzle jumătăți”(cu sprijin); - Activități practice de sortare/potrivire și grupare obiectuală și/sau imagistică, după criteriile date: „Sortăm jucăriile!”, „Cuburi mici/mari...”, „Pune la locul potrivit!”, „Aranjează cuburile, jucăriile”, „Găsește imaginile identice”, „Grupează obiectele”, „Puzzle 4-6 piese; - Activități practice de seriere/stivuire obiectuală/imagistică, după unul sau mai multe criterii: cutie-joc cu forme de sortat, cuburi cu imagini (tren, animale etc.), joc „Loto”, joc „Domino” cu fructe, flori, set turnuri etc.; - Activități practice de sortare și grupare obiectuală și/sau imagistică după mai multe criterii: culoare (roșu, alb, negru, galben, albastru, verde), formă (cerc, triunghi, pătrat, dreptunghi), mărime (înalt, scund), colaj „Frunze de toamnă”; tăieri, lipiri „Orașul din figuri geometrice”, decupare după contur și lipire după mărime „Piticii Albei ca Zăpada”, decorațiuni de polistiren sub forma de bile, ouă, fulgi, figurine autocolante din Neopren în formă de cercuri, fructe, animale etc.; - Activități practice de recunoaștere și individualizare a anotimpurilor: puzzle/incastre/cuburi cu imagini specifice anotimpurilor, colaj „Cartea anotimpurilor”, șabloane/ștampile/perforatoare cu imprimeu specific anotimpului dat.
<p>1.3. Folosirea diferitelor tehnici de lucru cu instrumente și materiale diverse</p> <p>Exerciții elementare de rupere / lipire / îndoire / colaj/ modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere/ înnodare / îmbinare</p> <ul style="list-style-type: none"> -Activități practice de rupere și mototolire a hârtiei („Fruktele de toamnă”, „Ornamente pentru pomul de iarnă”, „Bradul de Crăciun”, „Coșuleț”, „Baloane”, „Ouă de Paști”); -Exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire: <ul style="list-style-type: none"> - îndoitori simple; - lipituri simple (lipirea a două hârtii așezate una peste alta etc.; - colaje – „Felicitări cu plante uscate”, „Tablou din semințe”, „Peisaj ”; -Activități practice de modelare plastilină/ipsos/lut („Coșul cu fructe”, „Șiragul de mărgelile”, „Lanțuri din cerculețe”, „Litere și cifre”, „Animale”, „Masca”); <p>Exerciții de dezvoltarea motricității fine și a preciziei mișcărilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de învățare a gestului rotativ prin bobinare, prin șnuruire, prin împletire: „Balotul de stofă”, „Semnul de carte”, „Mosorelul”, „Ghemul”;

Clasa I
<p>Exerciții pentru formarea/ exersarea coordonării bimanuale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de: - încheiere/descheiere capse, nasturi, fermoar, de rupere/ îndoire/ mototolire, de înnodare/deznodare, rulare, răsucire a materialelor de diferite grosimi: „Încheie/descheie haina!”, „Rupe hârtia”(cu sprijin), „Înnodăm/deznodăm șnurul”, „Ne jucăm cu plastilină” etc.; - înșiretare cu grade diferite de dificultate „Înșiretăm ghetetele moșului”, suporturi variate de șnuruire; - înșurubare/deșurubare (jocuri de construcție cu șuruburi și piulițe de diferite diametre) „Sania moșului”; - înșirarea mărgelilor pe ață „Ghirlande pentru brad”, „Podoabe de pom”, brățări, mărtișoare; <p>Exerciții pentru formarea /exersarea coordonării oculo-motorii</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Înșirarea mărgelilor pe ață, frământarea și modelarea plastilinei, plierea hârtiei”; -Exerciții de modelare a plastilinei/nisip kinetic, plierea hârtiei (realizarea de produse finite).

2. Realizarea practică de produse utile și/sau lucrări creative

Clasa I
<p>2.1. Identificarea etapelor/operațiilor de realizare a unor produse</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de observare dirijată a unor modele date; - Exerciții de observare a etapelor de realizare a unui produs finit (independent sau cu sprijin); - Exerciții de imitare a anumitor acțiuni și a modalităților de lucru (rupere, modelaj plastilină) - „Folosirea plastilinei pentru a face diverse forme”, „Mototolirea hârtiei cu o mână, repetarea procedurii cu cealaltă”, „Jocul cu panglici colorate-învârte sub formă de cerc panglica cu o mână, repetă procedura cu cealaltă”; - Exerciții de pregătire/separare și triere după diferite criterii a materialelor: (hârtie colorată, plastilină, mărgelile, frunze, semințe, fire ață, seturi tematice etc.), aranjarea spațiului de lucru (cu sprijin); - Activități practice de modelare cu plastilină/lut, aluat după model; - Realizare de colaje, utilizând materiale variate (hârtie, semințe, flori presate, fire etc.).
<p>2.2. Realizarea de produse simple, utilizând tehnicile învățate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de confecționare a unor produse: puzzle; modelare - „Omul de zăpadă”, colaje - „Vaza cu flori”, „Copacul”, șnuruire - „Șnur de mărtișor”; împletire - „Frânghia”; compoziții din hârtie creponată mototolită - „Curcubeul”, „Strugurele”, „Fluturile”; compoziții cu coji de ou / scoici - „Mozaic”, „Rama de tablou”; „Felicitări”.
<p>2.3. Folosirea diferitelor tehnici de lucru cu instrumente și materiale diverse</p> <p>Exerciții elementare de rupere / lipire / îndoire / colaj/ modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere/ înnodare / îmbinare</p> <ul style="list-style-type: none"> -Activități practice de rupere și mototolire a hârtiei („Fructele de toamnă”, „Ornamente pentru pomul de iarnă”, „Bradul de Crăciun”, „Coșuleț”, „Baloane”, „Ouă de Paști”); -Exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire: <ul style="list-style-type: none"> - îndoitori simple; - lipituri simple (lipirea a două hârtii așezate una peste alta etc; - colaje – „Felicitări cu plante uscate”, „Tablou din semințe”, „Peisaj ”; -Activități practice de modelare plastilină/ipsos/lut („Coșul cu fructe”, „Șiragul de

Clasa I
<p>mărgele”, „Lanțuri din cerculețe”, „Litere și cifre”, „Animale”, „Masca”);</p> <p>Exerciții de dezvoltarea motricității fine și a preciziei mișcărilor</p> <p>- Activități practice de învățare a gestului rotativ prin bobinare, prin șnuruire, prin împletire: „Balotul de stofă”, „Semnul de carte”, „Mosorelul”, „Ghemul”;</p> <p>Exerciții pentru formarea/ exersarea coordonării bimanuale</p> <p>- Activități practice de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Încheiere/descheiere capse, nasturi, fermoar, de rupere/ îndoire/ mototolire, de înnodare/deznodare, rulare, răsucire a materialelor de diferite grosimi: „Încheie/descheie haina!”, „Rupe hârtia”(cu sprijin), „Înnodăm/deznodăm șnurul”, „Ne jucăm cu plastilină” etc.; - Înșiretare cu grade diferite de dificultate „Înșiretăm ghetetele moșului”, suporturi variate de șnuruire; - Înșurubare/deșurubare (jocuri de construcție cu șuruburi și piulițe de diferite diametre) „Sania moșului”; - Înșirarea mărgelilor pe ață „Ghirlande pentru brad”, „Podoabe de pom”, brățări, mărtișoare; <p>Exerciții pentru formarea /exersarea coordonării oculo-motorii</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Înșirarea mărgelilor pe ață, frământarea și modelarea plastilinei, plierea hârtiei”; - Exerciții de modelare a plastilinei/nisip kinetic, plierea hârtiei (realizarea de produse finite).

3. Exersarea gesturilor social-utile și a deprinderilor adaptative la viața cotidiană

Clasa I
<p>3.1. Exersarea deprinderilor de igienă corporală</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de igienă corporală (mâini, dinți, păr, față, corp): Joc cu păpuși anatomice: „Spală păpușa pe față/corp/ mâini/picioare (cu sprijin/imitație)”, „Spală păpușa cu săpun/burete”, „Ne spălăm pe față, dinți”, „Ne pieptănăm”; - Activități practice de spălare și ștergere: „Ne spălăm pe mâini înainte de masă”.
<p>3.2. Aplicarea adecvată a deprinderilor de igienă și întreținere vestimentară și a încălțăminteii</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de igienă a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminteii; - Activități practice de îmbrăcare și dezbrăcare: „Fă ca mine!”, „Îmbrăcăm/dezbrăcăm păpușa”; - Activități practice de întreținere și păstrare a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte: „Așezarea pe umerăș, perierea hainelor”, „Îmbrăcare-dezbrăcare”, „Încheiere-descheiere nasturi, capse, fermoar”, „Împachetare îmbrăcăminte”, „Curățarea pantofilor”, „Legarea/dezlegarea șiretului (nod, fundă)”.
<p>3.3. Utilizarea deprinderilor de întreținere și igienizare a spațiului de locuit (sala de clasă, camera copilului etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de igiena spațiului de locuit/ sala de clasă/ locul de joacă (cu sprijin și recompense verbale): - exerciții de ordonare a obiectelor din clasă/camera de locuit; - exerciții practice de folosire și igienizare corectă a grupului sanitar; - exerciții practice de aerisire, spălare, ștergere, călcare, aspirare, utilizare a măturii și a fârașului.

Clasa I
<p>3.4.Utilizarea unor deprinderi de igienă alimentară și gospodărești</p> <p>- Exersarea activităților gospodărești elementare:</p> <p>- Exerciții practice de familiarizare cu obiectele de uz casnic (tacâmuri, veselă, mătură, fâraș); joc „De-a gospodina”, joc cu setul „Set pentru masă cu uscător”, „Set curățenie”(recunoaștere), „Arată farfuria, lingura, furculița...etc”, „Punem masa”, „Folosim tacâmurile”.</p>

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa I
Tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente	<p>Instrumente de lucru (pensulă, lopețică, mosorel, riglă, metru de croitorie, puzzle, incastre etc.) și utilitatea acestora</p> <p>Materiale (pahar, lipici, lut, ceară, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, plastilina, mărgelă, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile)</p> <p>Acțiuni de manipulare și cunoaștere a obiectelor din mediul înconjurător</p> <p>Tehnici de lucru (rupere / lipire / îndoire / colaj/ origami/modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere / înnodare / îmbinare /</p>
Produce finite realizate (decorative sau utile)	<p>Etape/operații de realizare a unor produse simple</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Produce simple, jucării, obiecte decorative ▪ Jocuri de construcție și asamblare
Gesturi social-utile și deprinderi adaptative la viața cotidiană	<p>Igiena corporală</p> <p>Igiena vestimentară și a încălțăminteii</p> <p>Obiecte de îmbrăcăminte</p> <p>Încălțăminte</p> <p>Întreținerea și igienizarea spațiului de locuit</p> <p>Igienă alimentară și deprinderi gospodărești</p>

CLASA a II-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1.Utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente

Clasa a II-a
<p>1.1. Identificarea instrumentelor specifice prelucrării materialelor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități de recunoaștere a diverselor instrumente (riglă, pensulă, puzzle, jocuri de construcție, incastre etc.) și a utilității acestora.
<p>1.2. Identificarea materialelor de lucru utilizate în activitatea practică</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de recunoaștere și individualizare a materialelor (pahar, lipici, plastilină, lut, ceară, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, mărgelile, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile) - Activități practice de identificare /discriminare obiectuală și/ sau imagistică după un criteriu: Puzzle cu mâner de lemn „În bucătărie”, „Fruce/legume”, „Forme/culori” „Cuburi și incastre”, „Aranjează creioanele, jucăriile, radierele”, „Puzzle jumătăți”(cu sprijin); - Activități practice de sortare/potrivire și grupare obiectuală și/sau imagistică, după criteriile date: „Sortăm jucăriile!”, „Cuburi mici/mari...”, „Pune la locul potrivit!”, „Aranjează cuburile, jucăriile”, „Găsește imaginile identice”, „Grupează obiectele”, „Puzzle 4-6 piese; - Activități practice de seriare/stivuire obiectuală/imagistică, după unul sau mai multe criterii: cutie-joc cu forme de sortat, cuburi cu imagini (tren, animale etc.), joc „Loto”, joc „Domino” cu fructe, flori, set turnuri etc.; - Activități practice de sortare și grupare obiectuală și/sau imagistică după mai multe criterii: culoare (roșu, alb, negru, galben, albastru, verde), formă (cerc, triunghi, pătrat, dreptunghi), mărime (înalt, scund), colaj „Frunze de toamnă”; tăieri, lipiri „Orașul din figuri geometrice”, decupare după contur și lipire după mărime „Piticii Albei ca Zăpada”, decorațiuni de polistiren sub forma de bile, ouă, fulgi, figurine autocolante din Neopren în formă de cercuri, fructe, animale etc.; - Activități practice de recunoaștere și individualizare a anotimpurilor: puzzle/incastre/cuburi cu imagini specifice anotimpurilor, colaj „Cartea anotimpurilor”, șabloane/ștampile/perforatoare cu imprimeu specific anotimpului dat.
<p>1.3. Folosirea diferitelor tehnici de lucru cu instrumente și materiale diverse Exerciții elementare de rupere / lipire / îndoire / colaj/ modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere/ înnodare / îmbinare</p> <ul style="list-style-type: none"> -Activități practice de rupere și mototolire a hârtiei („Frucele de toamnă”, „Ornamente pentru pomul de iarnă”, „Bradul de Crăciun”, „Coșuleț”, „Baloane”, „Ouă de Paști”); -Exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire: <ul style="list-style-type: none"> - îndoitori simple; - lipituri simple (lipirea a două hârtii așezate una peste alta etc; - colaje – „Felicitări cu plante uscate”, „Tablou din semințe”, „Peisaj ”; -Activități practice de modelare plastilină/ipsos/lut („Coșul cu fructe”, „Șiragul de mărgelile”, „Lanțuri din cerculețe”, „Litere și cifre”, „Animale”, „Masca”) <p>Exerciții de dezvoltarea motricității fine și a preciziei mișcărilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de învățare a gestului rotativ prin bobinare, prin șnuruire, prin

Clasa a II-a

Împletire: „Balotul de stofă”, „Semnul de carte”, „Mosorelul”, „Ghemul”;

Exerciții pentru formarea/ exersarea coordonării bimanuale

- Activități practice de:
- încheiere/descheiere capse, nasturi, fermoar, de rupere/ îndoire/ mototolire, de înnodare/deznodare, rulare, răsucire a materialelor de diferite grosimi: „Încheie/descheie haina!”, „Rupe hârtia”(cu sprijin), „Înnodăm/deznodăm șnurul”, „Ne jucăm cu plastilină” etc.;
- înșiretare cu grade diferite de dificultate „Înșiretăm ghetetele moșului”, suporturi variate de șnuruire;
- Înșurubare/deșurubare (jocuri de construcție cu șuruburi și piulițe de diferite diametre) „Sania moșului”;
- Înșirarea mărgelilor pe ață „Ghirlande pentru brad”, „Podoabe de pom”, brățări, mărtișoare;

Exerciții pentru formarea /exersarea coordonării oculo-motorii

- „Înșirarea mărgelilor pe ață, frământarea și modelarea plastilinei, plierea hârtiei”;
- Exerciții de modelare a plastilinei/nisip kinetic, plierea hârtiei (realizarea de produse finite);
- Realizarea unor lucrări individuale și colective, folosind tehnicile de lucru învățate: tablou colectiv „La fermă”, colaj din materiale naturale „ Ce am văzut în pădure”, set pentru decorat „Dovleceii” etc.

2. Realizarea practică de produse utile și/sau lucrări creative**Clasa a II-a****2.1. Identificarea etapelor/operațiilor de realizare a unor produse**

- Activități practice de observare dirijată a unor modele date;
- Exerciții de observare a etapelor de realizare a unui produs finit (independent sau cu sprijin);
- Exerciții de imitare a anumitor acțiuni și a modalităților de lucru (rupere, modelaj plastilină) - „Folosirea plastilinei pentru a face diverse forme”, „Mototolirea hârtiei cu o mână, repetarea procedurii cu cealaltă”, „Jocul cu panglici colorate-învârte sub formă de cerc panglica cu o mână, repetă procedura cu cealaltă”;
- Exerciții de pregătire/separare și triere după diferite criterii a materialelor: (hârtie colorată, plastilină, mărgelile, frunze, semințe, fire ață, seturi tematice etc.), aranjarea spațiului de lucru (cu sprijin);
- Activități practice de modelare cu plastilină/lut, aluat după model;
- Realizare de colaje, utilizând materiale variate (hârtie, semințe, flori presate, fire etc.);
- Realizare de felicitări și obiecte decorative.

2.2. Realizarea de produse simple, utilizând tehnicile învățate

- Activități practice de confecționare a unor produse: puzzle; modelare - „Omul de zăpadă”, colaje - „Vaza cu flori”, „Copacul”, șnuruire - „ Șnur de mărtișor”; împletire - „Frânghia”; compoziții din hârtie creponată mototolită - „Curcubeul”, „Strugurele”, „Fluturile”; compoziții cu coji de ou / scoici - „Mozaic”, „Rama de tablou”; „Felicitări”;
- Jocuri de construcție și asamblare;
- Activități practice de confecționare a unor produse individual și în grup (machete, jucării, tablouri, colaje);
- Exerciții de modelare din ipsos : „Dar pentru mama”, „Medalionul”.

3. Exersarea gesturilor social-utile și a deprinderilor adaptative la viața cotidiană

Clasa a II-a
<p>3.1. Exersarea deprinderilor de igienă corporală</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de igienă corporală (mâini, dinți, păr, față, corp) : Joc cu păpuși anatomice: „Spală păpușa pe față/corp/ mâini/picioare (cu sprijin/imitație)”, „Spală păpușa cu săpun/burete”, „Ne spălăm pe față, dinți”, „Ne pieptănăm”; - Activități practice de spălare și ștergere: „Ne spălăm pe mâini înainte de masă”;
<p>3.2. Aplicarea adecvată a deprinderilor de igienă și întreținere vestimentară și a încălțăminte</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de igienă a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte; - Activități practice de îmbrăcare și dezbrăcare: „Fă ca mine!”, „Îmbrăcăm/dezbrăcăm păpușa”; - Activități practice de întreținere și păstrare a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte: „Așezarea pe umeraș, perierea hainelor”, „Îmbrăcare-dezbrăcare”, „Încheiere-deschidere nasturi, capse, fermoar”, „Împachetare îmbrăcăminte”, „Curățarea pantofilor”, „Legarea/dezlegarea șiretului (nod, fundă)”.
<p>3.3. Utilizarea deprinderilor de întreținere și igienizare a spațiului de locuit (sala de clasă, camera copilului etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de igiena spațiului de locuit/ sala de clasă/ locul de joacă (cu sprijin și recompense verbale): <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de ordonare a obiectelor din clasă/camera de locuit; - exerciții practice de folosire și igienizare corectă a grupului sanitar; - exerciții practice de aerisire, spălare, ștergere, călcare, aspirare, utilizare a măturii și a fârașului.
<p>3.4. Utilizarea unor deprinderi de igienă alimentară și gospodărești</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exersarea activităților gospodărești elementare: <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții practice de familiarizare cu obiectele de uz casnic (tacâmuri, veselă, mătură, fâraș); joc „De-a gospodina”, joc cu setul „Set pentru masă cu uscător”, „Set curățenie”(recunoaștere), „Arată farfuria, lingura, furculița...etc”, „Punem masa”, „Folosim tacâmurile”; - Activități practice de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță: „Du/adu tava, farfuria, pahar”, „Știu să folosesc tacâmuri-farfurie, lingură etc. (inițiere în folosire, cu suport/sprijin)” - Exerciții practice de aranjare a mesei cu număr corespunzător de tacâmuri pentru locurile de la masă.
<p>3.5. Utilizarea deprinderilor simple de îngrijire a plantelor și animalelor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de familiarizare cu obiectele de uz gospodăresc (lopățică, greblă): „Ce fac cu lopățica?”, „La ce folosesc grebla?”; - Activități practice simple de îngrijire a plantelor, colțul viu al clasei/ grădina școlii”(plantare, stropire, afânarea/schimbarea pământului, curățare, recoltare) - Activități practice de îngrijire de animale de talie mică (iepurăș, pisică, câine): „Ce mănâncă pisica?”, „Ce îi place iepurășului?”, „Ce alimente îi dau câinelui?”.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a II-a
<p>Tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente</p>	<p>Instrumente de lucru (pensulă, lopățică, mosorel, riglă, jocuri de construcție, puzzle, incastre etc.) și utilitatea acestora</p> <p>Materiale (pahar, lipici, lut, ceară, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, plastilina, mărgelile, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile)</p> <p>Acțiuni de manipulare și cunoaștere a obiectelor din mediul înconjurător</p> <p>Tehnici de lucru (rupere / lipire / îndoire / colaj/ origami/modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere / înnodare / îmbinare)</p>
<p>Produce finite realizate (decorative sau utile)</p>	<p>Etape/operații de realizare a unor produse simple</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Produce simple, jucării, obiecte decorative ▪ Jocuri de construcție și asamblare ▪ Produce realizate individual și în grup
<p>Gesturi social-utile și deprinderi adaptative la viața cotidiană</p>	<p>Igiena corporală</p> <p>Igiena vestimentară și a încălțăminteii</p> <p>Obiecte de îmbrăcăminte</p> <p>Încălțăminte</p> <p>Întreținerea și igienizarea spațiului de locuit</p> <p>Igiena alimentară și deprinderi gospodărești</p> <p>Obiectele de uz gospodăresc (lopățică, greblă)</p>

CLASA a III-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente**

Clasa a III-a
<p>1.1. Identificarea instrumentelor specifice prelucrării materialelor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități de recunoaștere a diverselor instrumente (foarfecă, șabloane, planșetă, perforator, capsator, gherghef, riglă, pensulă, puzzle, jocuri de construcție, incastre etc.) și a utilității acestora.
<p>1.2. Identificarea materialelor de lucru utilizate în activitatea practică</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de recunoaștere și individualizare a materialelor (pahar, lipici, plastilină, lut, ceară, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, mărgelile, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile) - Activități practice de identificare /discriminare obiectuală și/ sau imagistică după un criteriu: Puzzle cu mâner de lemn „În bucătărie”, „Fructe/legume”, „Forme/culori” „Cuburi și incastre”, „Aranjează creioanele, jucăriile, radierele”, „Puzzle jumătăți”(cu sprijin); - Activități practice de sortare/potrivire și grupare obiectuală și/sau imagistică, după criteriile date: „Sortăm jucăriile!”, „Cuburi mici/mari...”, „Pune la locul potrivit!”, „Aranjează cuburile, jucăriile”, „Găsește imaginile identice”, „Grupează obiectele”, „Puzzle 4-6 piese; - Activități practice de seriare/stivuire obiectuală/imagistică, după unul sau mai multe criterii: cutie-joc cu forme de sortat, cuburi cu imagini (tren, animale etc.), joc „Loto”, joc „Domino” cu fructe, flori, set turnuri etc.; - Activități practice de sortare și grupare obiectuală și/sau imagistică după mai multe criterii: culoare (roșu, alb, negru, galben, albastru, verde), formă (cerc, triunghi, pătrat, dreptunghi), mărime (înalt, scund): colaj „Frunze de toamnă”; tăieri, lipiri „Orașul din figuri geometrice”, decupare după contur și lipire după mărime „Piticii Albei ca Zăpada”, decorațiuni de polistiren sub forma de bile, ouă, fulgi etc., figurine autocolante din Neopren în formă de cercuri, fructe, animale etc.; - Activități practice de recunoaștere și individualizare a anotimpurilor: puzzle/incastre/cuburi cu imagini specifice anotimpurilor, colaj „Cartea anotimpurilor”, șabloane/ștampile/perforatoare cu imprimeu specific anotimpului dat; - Activități practice de recunoaștere și individualizare a produselor alimentare (lactate, făinoase, mezeluri, condimente etc.) și de curățenie (detergenți, cârpe, perii etc.).
<p>1.3. Folosirea diferitelor tehnici de lucru cu instrumente și materiale diverse Exerciții elementare de rupere / lipire / îndoire / colaj/ origami/ modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere/ înnodare / îmbinare / împletire/ țesut / cusut/ vopsire/ asamblare</p> <ul style="list-style-type: none"> -Activități practice de rupere și mototolire a hârtiei („Frucele de toamnă”, „Ornamente pentru pomul de iarnă”, „Bradul de Crăciun”, „Coșuleț”, „Baloane”, „Ouă de Paști”); -Activități practice de trasare după șablon (contur interior și exterior), decupare după conturul trasat și lipire („Chenare din figuri geometrice”, „Animale domestice și sălbatice”, „Semaforul”, „Cadranul de ceas”, colaj, „Căsuța din povești”, „Acvariul cu pești”); -Exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire:

Clasa a III-a

- **îndoitori simple;**
- **lipituri simple** (lipirea a două hârtii așezate una peste alta etc;
- **colaje** – „Felicitări cu plante uscate”, „Tablou din semințe”, „Peisaj”;
- **origami** - „Evantaiul”, „Coif”, „Paharul”, „Cățel”, „Bărcuța”);
- Activități practice de modelare plastilină/ipsos/lut („Coșul cu fructe”, „Șiragul de mărgel”, „Lanțuri din cerculețe”, „Litere și cifre”, „Animale”, „Masca”);
- Activități practice de cusut / țesut cu benzi din hârtie, împletituri din 2-3-4 benzi („Să țesem frumos”, „Covorașul”, „Plasa”);
- Exerciții de dezvoltarea motricității fine și a preciziei mișcărilor**
- Activități practice de învățare a gestului **rotativ** prin bobinare, prin șnuruire, prin împletire: „Balotul de stofă”, „Semnul de carte”, „Mosorelul”, „Ghemul”;
- Exerciții pentru formarea/ exersarea coordonării bimanuale**
- Activități practice de:
 - încheiere/descheiere capse, nasturi, fermoar, de rupere/ îndoire/ mototolire, de înnodare/deznodare, rulare, răsucire a materialelor de diferite grosimi: „Încheie/descheie haina!”, „Rupe hârtia”(cu sprijin), „Înnodăm/deznodăm șnurul”, „Ne jucăm cu plastilină” etc.;
 - înșirare cu grade diferite de dificultate „Înșiretăm ghetetele moșului”, suporturi variate de șnuruire;
 - înșurubare/deșurubare (jocuri de construcție cu șuruburi și piulițe de diferite diametre) „Sania moșului”;
 - înșirarea mărgelilor pe ață „Ghirlande pentru brad”, „Podoabe de pom.”, brățări, mărtișoare;
 - umflarea (cu pompa dublu sens) și modelarea baloanelor sub diferite forme (geometrice, animale etc.);
- Exerciții pentru formarea /exersarea coordonării oculo-motorii**
- „Înșirarea mărgelilor pe ață, frământarea și modelarea plastilinei, plierea hârtiei”;
- Exerciții de modelare a plastilinei/nisip kinetic, plierea hârtiei (realizarea de produse finite);
- Realizarea unor lucrări individuale și colective, folosind tehnicile de lucru învățate: tablou colectiv „La fermă”, colaj din materiale naturale „ Ce am văzut în pădure”, set pentru decorat „Dovleceii” etc.

2. Realizarea practică de produse utile și/sau lucrări creative**Clasa a III-a****2.1. Identificarea etapelor/operațiilor de realizare a unor produse**

- Activități practice de observare dirijată a unor modele date;
- Exerciții de observare a etapelor de realizare a unui produs finit (independent sau cu sprijin);
- Exerciții de imitare a anumitor acțiuni și a modalităților de lucru (rupere, modelaj plastilină) - „Folosirea plastilinei pentru a face diverse forme”, „Mototolirea hârtiei cu o mână, repetarea procedurii cu cealaltă”, „Jocul cu panglici colorate- învârte sub formă de cerc panglica cu o mână, repetă procedura cu cealaltă”;
- Exerciții de pregătire/ separare și triere după diferite criterii a materialelor: (hârtie colorată, plastilină, mărgel, frunze, semințe, fire ață, seturi tematice etc.), aranjarea spațiului de lucru (cu sprijin);
- Exerciții de ordonare a operațiilor pentru obținerea unui produs finit;
- Exerciții de verbalizare (unde este posibil) a etapelor, operațiilor de efectuare a unui produs;
- Activități practice de realizare a unor obiecte după model (independent sau cu sprijin);

Clasa a III-a
<ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de modelare cu plastilină/lut, aluat după model; - Realizare de colaje, utilizând materiale variate (hârtie, semințe, flori presate, fire etc.); - Realizare de felicitări și obiecte decorative; - Proiecte tematice.
<p>2.2. Realizarea de produse simple, utilizând tehnicile învățate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de confecționare a unor produse : puzzle; origami - „Cocorul” etc.; modelare - „Omul de zăpadă”, colaje - „Vaza cu flori”, „Copacul”, șnuruire - „Șnur de mărtișor”; împletire - „Frânghia”; compoziții din hârtie creponată mototolită - „Curcubeul”, „Strugurele”, „Fluturile”; compoziții cu coji de ou / scoici - „Mozaic”, „Rama de tablou”; „Felicitări”; - Activități practice de confecționare a unor jucării și machete („Vrăjitoare din bostan”, „Sorcova”, „Acordeonul”, „Moara”, „Iepurașul”, „Hora”, „Mozaic”, „Rama de tablou”, „Clovnul”, „Peisaj”); - Activități practice de ambalare și decorare a unui cadou; - Jocuri de construcție și asamblare; - Activități practice de confecționare a unor produse individual și în grup (machete, jucării, tablouri, colaje); - Exerciții de modelare din ipsos : „Dar pentru mama”, „Medalionul”; - Activități practice demonstrative (variante de utilizare a aceluiași produs cu tehnici și materiale diferite); - Concursuri; - Expoziții.
<p>2.3. Analizarea, descrierea și aprecierea produsului finit</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de comunicare a conținutului lucrării; - Exerciții de descriere a produsului activității personale și a colegilor (colorit, materiale și instrumente utilizate, emoțiile provocate); - Exerciții de comparare a produsului personal cu modelul sau cu altele similare; - Exerciții de interpretare și apreciere a produselor activității după anumite criterii: <ul style="list-style-type: none"> - respectarea etapelor de lucru; - utilizarea corectă a instrumentelor și materialelor; - realizarea lucrării într-o manieră ordonată și curată; - oglindirea trăsăturilor obiectelor, ființelor înfățișate; - respectarea proporției ș.a.; - Exerciții de apreciere a produsului personal; - Exerciții de apreciere a produsului activității colegilor; - Posibilități de valorificare a produsului activității.

3. Exersarea gesturilor social-utile și a deprinderilor adaptative la viața cotidiană

Clasa a III-a
<p>3.1. Exersarea deprinderilor de igienă corporală</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de igienă corporală (mâini, dinți, păr, față, corp) : Joc cu păpuși anatomice: „Spală păpușa pe față/corp/ mâini/picioare (cu sprijin/imitație)”, „Spală păpușa cu săpun/burete”, „Ne spălăm pe față, dinți”, „Ne pieptănăm”; - Activități practice de spălare și ștergere: „Ne spălăm pe mâini înainte de masă”.

Clasa a III-a**3.2. Aplicarea adecvată a deprinderilor de igienă și întreținere vestimentară și a încălțăminte**

- Activități practice de igienă a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte;
- Activități practice de îmbrăcare și dezbrăcare: „Fă ca mine!”, „Îmbrăcăm/dezbrăcăm păpușa”;
- Activități practice de întreținere și păstrare a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte: „Așezarea pe umeraș, perierea hainelor”, „Îmbrăcare-dezbrăcare”, „Încheiere-descheiere nasturi, capse, fermoar”, „Împachetare îmbrăcăminte”, „Curățarea pantofilor”, „Legarea/dezlegarea șiretului (nod, fundă)”.

3.3. Utilizarea deprinderilor de întreținere și igienizare a spațiului de locuit (sala de clasă, camera copilului etc.)

- Activități practice de igiena spațiului de locuit/sala de clasă/locul de joacă (cu sprijin și recompense verbale):
 - exerciții de ordonare a obiectelor din clasă/ camera de locuit;
 - exerciții practice de folosire și igienizare corectă a grupului sanitar;
 - exerciții practice de aerisire, spălare, ștergere, călcare, aspirare, utilizare a măturii și a fărașului.

**3.4. Utilizarea unor deprinderi de igienă alimentară și gospodărești
Exersarea activităților gospodărești elementare:**

- Exerciții practice de familiarizare cu obiectele de uz casnic (tacâmuri, veselă, mătură, făraș); joc „De-a gospodina”, joc cu setul „Set pentru masă cu uscător”, „Set curățenie”(recunoaștere), „Arată farfuria, lingura, furculița...etc”, „Punem masa”, „Folosim tacâmurile”;
- Activități practice de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță: „Du/adu tava, farfuria, pahar”, „Știu să folosesc tacâmuri-farfurie, lingură etc. (inițiere în folosire, cu suport/sprijin)”;
- exerciții practice de aranjare a mesei cu număr corespunzător de tacâmuri pentru locurile de la masă;
- exerciții practice de sortare și curățare unor alimente;
- exerciții practice de desfacere a unor produse ambalate (cutii, borcane etc.);
- exerciții practice de preparare a unui sandwich, ceai, salată de fructe, salată de legume, suc de fructe;
- exerciții practice de spălare a obiectelor utilizate (tacâmuri, veselă, batistă, lavetă);
- exerciții practice de colectare și aruncare a deșeurilor menajere.

3.5. Utilizarea deprinderilor simple de îngrijire a plantelor și animalelor

- Exerciții de familiarizare cu obiectele de uz gospodăresc (lopățică, greblă): „Ce fac cu lopățica?”, „La ce folosesc grebla?”;
- Activități practice simple de îngrijire a plantelor, „colțul viu al clasei/ grădina școlii”(plantare, stropire, afânarea/schimbarea pământului, curățare, recoltare);
- Activități practice de îngrijire de animale de talie mică (iepuraș, pisică, câine): „Ce mănâncă pisica?”, „Ce îi place iepurașului?”, „Ce alimente îi dau câinelui?”;
- Activități practice de dezvoltare a comportamentului ecologic (colectarea deșeurilor reciclabile și utilizarea lor în activități de bricolaj, igienizarea zonei verzi/parcul școlii);
- Vizite la grădini zoologice, grădini botanice, muzee, ferme.

Conținuturi:

Domenii de conținut	Clasa a III-a
Tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente	Instrumente de lucru (pensulă, foarfecă, ac, matrițe, lopoțică, mosorel, planșetă, perforator, capsator, gherghel, riglă, metru de croitorie, șablon/tipar, truse de desen, jocuri de construcție, puzzle, incastre etc.) și utilitatea acestora Materiale (pahar, lipici, lut, ceară, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, plastilina, mărgelile, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile) Acțiuni de manipulare și cunoaștere a obiectelor din mediul înconjurător Tehnici de lucru (rupere / lipire / îndoire / colaj/ origami/modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere / înnodare / îmbinare / împletire/ țesut / cusut / asamblare/vopsire.
Produce finite realizate (decorative sau utile)	Etape/operații de realizare a unor produse simple <ul style="list-style-type: none"> ▪ Produce simple, jucării, obiecte decorative, machete ▪ Jocuri de construcție și asamblare ▪ Produce realizate individual și în grup ▪ Expoziții de produse Valorificarea produsului activității
3. Gesturi social-utile și deprinderi adaptative la viața cotidiană	Igiena corporală Igiena vestimentară și a încălțăminteii Obiecte de îmbrăcăminte Încălțăminte Întreținerea și igienizarea spațiului de locuit Igiena alimentară și deprinderi gospodărești Îngrijirea plantelor și animalelor Obiectele de uz gospodăresc (lopățică, greblă)

CLASA a IV-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente**

Clasa a IV-a
<p>1.1. Identificarea instrumentelor specifice prelucrării materialelor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități de recunoaștere a diverselor instrumente (foarfecă, șabloane, planșetă, perforator, capsator, gherghef, riglă, pensulă, puzzle, jocuri de construcție, incastre etc.) și a utilității acestora.
<p>1.2. Identificarea materialelor de lucru utilizate în activitatea practică</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de recunoaștere și individualizare a materialelor (pahar, lipici, plastilină, lut, ceară, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, mărgelile, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile); - Activități practice de identificare /discriminare obiectuală și/ sau imagistică după un criteriu: Puzzle cu mâner de lemn „În bucătărie”, „Fruite/legume”, „Forme/culori” „Cuburi și incastre”, „Aranjează creioanele, jucăriile, radierele”, „Puzzle jumătăți”(cu sprijin); - Activități practice de sortare/potrivire și grupare obiectuală și/sau imagistică, după criteriile date: „Sortăm jucăriile!”, „Cuburi mici/mari...”, „Pune la locul potrivit!”, „Aranjează cuburile, jucăriile”, „Găsește imaginile identice”, „Grupează obiectele”, „Puzzle 4-6 piese; - Activități practice de seriere/stivuire obiectuală/imagistică, după unul sau mai multe criterii: cutie-joc cu forme de sortat, cuburi cu imagini (tren, animale etc.), joc „Loto”, joc „Domino” cu fructe, flori, set turnuri etc.; - Activități practice de sortare și grupare obiectuală și/sau imagistică după mai multe criterii: culoare (roșu, alb, negru, galben, albastru, verde), formă (cerc, triunghi, pătrat, dreptunghi), mărime (înalt, scund), colaj „Frunze de toamnă”; tăieri, lipiri „Orașul din figuri geometrice”, decupare după contur și lipire după mărime „Piticii Albei ca Zăpada”, decorațiuni de polistiren sub forma de bile, ouă, fulgi etc., figurine autocolante din Neopren în formă de cercuri, fructe, animale etc.; - Activități practice de recunoaștere și individualizare a anotimpurilor: puzzle/incastre/cuburi cu imagini specifice anotimpurilor, colaj „Cartea anotimpurilor”, șabloane/ștampile/perforatoare cu imprimeu specific anotimpului dat; - Activități practice de recunoaștere și individualizare a produselor alimentare (lactate, făinoase, mezeluri, condimente etc.) și de curățenie (detergenți, cârpe, perii etc.).
<p>1.3. Folosirea diferitelor tehnici de lucru cu instrumente și materiale diverse Exerciții elementare de rupere / lipire / îndoire / colaj/ origami/ modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere/ înnodare / îmbinare / împletire/ țesut / cusut/ vopsire/ asamblare</p> <ul style="list-style-type: none"> -Activități practice de rupere și mototolire a hârtiei („Fruitele de toamnă”, „Ornamente pentru pomul de iarnă”, „Bradul de Crăciun”, „Coșuleț”, „Baloane”, „Ouă de Paști”); -Activități practice de trasare după șablon (contur interior și exterior), decupare după conturul trasat și lipire („Chenare din figuri geometrice”, „Animale domestice și sălbatice”, „Semaforul”, „Cadranul de ceas”, colaj, „Căsuța din povești”, „Acvariul cu pești”); -Exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire:

Clasa a IV-a

- **îndoituri simple;**
- **lipituri simple** (lipirea a două hârtii așezate una peste alta etc.);
- **colaje** – „Felicitări cu plante uscate”, „Tablou din semințe”, „Peisaj”;
- **origami** - „Evantaiul”, „Coif”, „Paharul”, „Cățel”, „Bărcuța”);
- Activități practice de modelare plastilină/ipsos/lut („Coșul cu fructe”, „Șiragul de mărgel”, „Lanțuri din cerculețe”, „Litere și cifre”, „Animale”, „Masca”);
- Activități practice de cusut / țesut cu benzi din hârtie, împletituri din 2-3-4 benzi („Să țesem frumos”, „Covorașul”, „Plasa”);
- Exerciții de dezvoltarea motricității fine și a preciziei mișcărilor**
- Activități practice de învățare a gestului **rotativ** prin bobinare, prin șnuruire, prin împletire: „Balotul de stofă”, „Semnul de carte”, „Mosorelul”, „Ghemul”;
- Exerciții pentru formarea/ exersarea coordonării bimanuale**
- Activități practice de:
 - încheiere/descheiere capse, nasturi, fermoar, de rupere/ îndoire/ mototolire, de înnodare/deznodare, rulare, răsucire a materialelor de diferite grosimi: „Încheie/descheie haina!”, „Rupe hârtia”(cu sprijin), „Înnodăm/deznodăm șnurul”, „Ne jucăm cu plastilină” etc.;
 - înșiretare cu grade diferite de dificultate „Înșiretăm ghetetele moșului”, suporturi variate de șnuruire;
 - înșurubare/deșurubare (jocuri de construcție cu șuruburi și piulițe de diferite diametre) „Sania moșului”;
 - înșirarea mărgelilor pe ață „Ghirlande pentru brad”, „Podoabe de pom.”, brățări, mărtișoare;
 - umflarea (cu pompa dublu sens) și modelarea baloanelor sub diferite forme (geometrice, animale etc.);
- Exerciții pentru formarea /exersarea coordonării oculo-motorii**
- „Înșirarea mărgelilor pe ață, frământarea și modelarea plastilinei, plierea hârtiei”;
- Exerciții de modelare a plastilinei/nisip kinetic, plierea hârtiei (realizarea de produse finite);
- Realizarea unor lucrări individuale și colective, folosind tehnicile de lucru învățate: tablou colectiv „La fermă”, colaj din materiale naturale „Ce am văzut în pădure”, set pentru decorat „Dovleceii” etc.

2. Realizarea practică de produse utile și/sau lucrări creative**Clasa a IV-a****2.1. Identificarea etapelor/operațiilor de realizare a unor produse**

- Activități practice de observare dirijată a unor modele date;
- Exerciții de observare a etapelor de realizare a unui produs finit (independent sau cu sprijin);
- Exerciții de imitare a anumitor acțiuni și a modalităților de lucru (rupere, modelaj plastilină) - „Folosirea plastilinei pentru a face diverse forme”, „Mototolirea hârtiei cu o mână, repetarea procedurii cu cealaltă”, „Jocul cu panglici colorate- învârte sub formă de cerc panglica cu o mână, repetă procedura cu cealaltă”;
- Exerciții de pregătire/ separare și triere după diferite criterii a materialelor: (hârtie colorată, plastilină, mărgel, frunze, semințe, fire ață, seturi tematice etc.), aranjarea spațiului de lucru (cu sprijin);
- Exerciții de ordonare a operațiilor pentru obținerea unui produs finit;
- Exerciții de verbalizare (unde este posibil) a etapelor, operațiilor de efectuare a unui produs;

Clasa a IV-a
<ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de realizare a unor obiecte după model (independent sau cu sprijin); - Activități practice de modelare cu plastilină/lut, aluat după model; - Realizare de colaje, utilizând materiale variate (hârtie, semințe, flori presate, fire etc.); - Realizare de felicitări și obiecte decorative; - Proiecte tematice.
<p>2.2. Realizarea de produse simple, utilizând tehnicile învățate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de confecționare a unor produse : puzzle; origami - „Cocorul” etc.; modelare - „Omul de zăpadă”, colaje - „Vaza cu flori”, „Copacul”, șnuruire - „Șnur de măștișor”; împletire - „Frânghia”; compoziții din hârtie creponată mototolită - „Curcubeul”, „Strugurele”, „Fluturile”; compoziții cu coji de ou / scoici - „Mozaic”, „Rama de tablou”; „Felicitări”; - Activități practice de confecționare a unor jucării și machete („Vrăjitoare din bostan”, „Sorcova”, „Acordeonul”, „Moara”, „Iepurașul”, „Hora”, „Mozaic”, „Rama de tablou”, „Clovnul”, „Peisaj”); - Activități practice de ambalare și decorare a unui cadou; - Jocuri de construcție și asamblare; - Activități practice de confecționare a unor produse individual și în grup (machete, jucării, tablouri, colaje); - Exerciții de modelare din ipsos : „Dar pentru mama”, „Medalionul”; - Activități practice demonstrative (variante de utilizare a aceluiași produs cu tehnici și materiale diferite); - Concursuri; - Expoziții.
<p>2.3. Analizarea, descrierea și aprecierea produsului finit</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de comunicare a conținutului lucrării; - Exerciții de descriere a produsului activității personale și a colegilor (colorit, materiale și instrumente utilizate, emoțiile provocate); - Exerciții de comparare a produsului personal cu modelul sau cu altele similare; - Exerciții de interpretare și apreciere a produselor activității după anumite criterii: <ul style="list-style-type: none"> -respectarea etapelor de lucru; -utilizarea corectă a instrumentelor și materialelor; -realizarea lucrării într-o manieră ordonată și curată; -oglundirea trăsăturilor obiectelor, ființelor înfățișate; -respectarea proporției ș.a.; - Exerciții de apreciere a produsului personal; - Exerciții de apreciere a produsului activității colegilor; - Posibilități de valorificare a produsului activității.

3. Exersarea gesturilor social-utile și a deprinderilor adaptative la viața cotidiană

Clasa a IV-a
<p>3.1. Exersarea deprinderilor de igienă corporală</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de igienă corporală (mâini, dinți, păr, față, corp): Joc cu păpuși anatomice: „Spală păpușa pe față/corp/ mâini/picioare (cu sprijin/imitație)”, „Spală păpușa cu săpun/burete”, „Ne spălăm pe față, dinți”, „Ne pieptănăm”; - Activități practice de spălare și ștergere: „Ne spălăm pe mâini înainte de masă”.

Clasa a IV-a
<p>3.2. Aplicarea adecvată a deprinderilor de igienă și întreținere vestimentară și a încălțăminteii</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de igienă a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminteii; - Activități practice de îmbrăcare și dezbrăcare: „Fă ca mine!”, „Îmbrăcăm/dezbrăcăm păpușa”; - Activități practice de întreținere și păstrare a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte: „Așezarea pe umeraș, perierea hainelor”, „Îmbrăcare-dezbrăcare”, „Încheiere-descheiere nasturi, capse, fermoar”, „Împachetare îmbrăcăminte”, „Curățarea pantofilor”, „Legarea/dezlegarea șiretului (nod, fundă)”.
<p>3.3. Utilizarea deprinderilor de întreținere și igienizare a spațiului de locuit (sala de clasă, camera copilului etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de igiena spațiului de locuit/ sala de clasă/ locul de joacă (cu sprijin și recompense verbale): <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de ordonare a obiectelor din clasă/ camera de locuit; - exerciții practice de folosire și igienizare corectă a grupului sanitar; - exerciții practice de aerisire, spălare, ștergere, călcare, aspirare, utilizare a măturii și a fârașului.
<p>3.4. Utilizarea unor deprinderi de igienă alimentară și gospodărești Exersarea activităților gospodărești elementare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții practice de familiarizare cu obiectele de uz casnic (tacâmuri, veselă, mătură, fâraș); joc „De-a gospodina”, joc cu setul „Set pentru masă cu uscător”, „Set curățenie” (recunoaștere), „Arată farfuria, lingura, furculița...etc”, „Punem masa”, „Folosim tacâmurile”; Activități practice de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță: „Du/adu tava, farfuria, pahar”, „Știu să folosesc tacâmuri-farfurie, lingură etc. (inițiere în folosire, cu suport/sprijin)”; - exerciții practice de aranjare a mesei cu număr corespunzător de tacâmuri pentru locurile de la masă; - exerciții practice de sortare și curățare unor alimente; - exerciții practice de desfacere a unor produse ambalate (cutii, borcane etc.); - exerciții practice de preparare a unui sandwich, ceai, salată de fructe, salată de legume, suc de fructe; - exerciții practice de spălare a obiectelor utilizate (tacâmuri, veselă, batistă, lavetă); - exerciții practice de colectare și aruncare a deșeurilor menajere.
<p>3.5. Utilizarea deprinderilor simple de îngrijire a plantelor și animalelor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de familiarizare cu obiectele de uz gospodăresc (lopățică, greblă): „Ce fac cu lopățica?”, „La ce folosesc grebla?”; - Activități practice simple de îngrijire a plantelor, „colțul viu al clasei/ grădina școlii”(plantare, stropire, afânarea/schimbarea pământului, curățare, recoltare) - Activități practice de îngrijire de animale de talie mică (iepuraș, pisică, câine): „Ce mănâncă pisica?”, „Ce îi place iepurașului?”, „Ce alimente îi dau câinelui?”; - Activități practice de dezvoltare a comportamentului ecologic (colectarea deșeurilor reciclabile și utilizarea lor în activități de bricolaj, igienizarea zonei verzi/parcul școlii); - Vizite la grădini zoologice, grădini botanice, muzee, ferme.

Conținuturi:

Domenii de conținut	Clasa a IV-a
Tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente	<p>Instrumente de lucru (pensulă, foarfecă, ac, matrițe, lopoțică, mosorel, planșetă, perforator, capsator, gherghel, riglă, metru de croitorie, șablon/tipar, truse de desen, jocuri de construcție, puzzle, incastre etc.) și utilitatea acestora</p> <p>Materiale (pahar, lipici, lut, ceară, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, plastilina, mărgelile, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile)</p> <p>Acțiuni de manipulare și cunoaștere a obiectelor din mediul înconjurător</p> <p>Tehnici de lucru (rupere / lipire / îndoire / colaj/ origami/modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere / înnodare / îmbinare / împletire/ țesut / cusut / asamblare/vopsire.</p>
Produse finite realizate (decorative sau utile)	<p>Etape/operații de realizare a unor produse simple</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Produse simple, jucării, obiecte decorative, machete ▪ Jocuri de construcție și asamblare ▪ Produse realizate individual și în grup ▪ Expoziții de produse <p>Valorificarea produsului activității</p>
Gesturi social-utile și deprinderi adaptative la viața cotidiană	<p>Igiena corporală</p> <p>Igiena vestimentară și a încălțăminteii</p> <p>Obiecte de îmbrăcăminte</p> <p>Încălțăminte</p> <p>Întreținerea și igienizarea spațiului de locuit</p> <p>Igiena alimentară și deprinderi gospodărești</p> <p>Îngrijirea plantelor și animalelor</p> <p>Obiectele de uz gospodăresc (lopățică, greblă)</p>

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei „Abilitare manuală”, din aria curriculară „Tehnologii”. Cadrul didactic va urmări sistematic realizarea de conexiuni între toate disciplinele prevăzute în schema orară a clasei respective, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală.

Activitățile practice din cadrul acestei discipline reprezintă un segment al educației prin muncă, pregătind astfel elevul cu dizabilități pentru viață. Aceste activități

practice ocupă un loc important în cadrul „muncii” educative desfășurate în școală. Prin intermediul mâinii, inteligența copilului cu dizabilități poate găsi materialul necesar pentru a exersa și a se dezvolta. Activitățile de învățare propuse îi implică activ pe elevi și contribuie și la dezvoltarea abilităților lor creative.

Dezvoltarea abilităților manuale au rolul de a contribui la formarea priceperilor și deprinderilor motorii care, în timp conduc la formarea autonomiei personale a elevului.

Motivația este un factor absolut necesar pentru dezvoltarea abilităților manuale întrucât, dacă copilul este activ și lucrează cu diverse materiale, el trebuie să aibă voința de a crea, de a urmări un simplu proiect până la capăt, pentru ca să poată progresa și ca „lucrările” lui să fie rezultatul unei acțiuni gândite. De asemenea, nu trebuie ignorat nici faptul că instrumentele și materialele pot constitui ele însele un stimulent pentru copil în desfășurarea unei activități manuale.

Se recomandă realizarea de secvențe didactice cu sarcini simple, clare, promptul este element esențial în cazul dizabilității severe, iar munca individuală să fie o formă de organizare a activității cât mai pregnantă. Alegerea și elaborarea strategiei didactice variază în funcție de competențele propuse, de conținut, de experiența de învățare propusă elevilor, de resursele umane disponibile. În funcție de tema dată se pot asigura și activități extracurriculare care susțin demersul și oferă continuitate demersului didactic realizat la clasă, amintim aici: organizarea de expoziții, vizite la muzee, activități comune cu elevi din învățământul de masă, participarea la ateliere creative, atragerea de parteneriate.

Astfel, disciplina „Abilitare manuală” poate sprijini dezvoltarea motricității, prin exercițiile de trasare, modelare, prin coordonarea oculo-motorie sau prin utilizarea instrumentelor de lucru specifice.

Evaluarea reprezintă o componentă intrinsecă a procesului de învățare. Se recomandă cu prioritate abordarea modernă a evaluării ca activitate de învățare. În acest context, sunt adecvate metode precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, urmărind progresul personal, analiza produselor activității. Organizarea expozițiilor cu lucrările elevilor, construirea de portofolii, concursuri cu scopul de a evidenția reușita fiecăruia sunt alte forme de evaluare posibile. Procesul de evaluare va pune accent pe competențele achiziționate de către copii în contexte nonformale sau informale. Evoluția copilului va fi înregistrată, comunicată și discutată cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui copil.

Bibliografie

1. Consiliul Național pentru curriculum, (2014), *Programa școlară pentru învățământul primar*, Ministerul Educației Naționale, București;
2. Ghergut, A., Frumos L., Raus, G., (2016), *Educație specială-Ghid metodologic*, Iași: Editura Polirom;
3. Mușu, I. (coord.), Taflan, A., (1997), *Terapia educațională integrată*, București: Editura Pro Humanitate;
4. Roșan, A., (2016), *Psihopedagogie specială. Modele de evaluare și intervenție*, Iași: Editura Polirom;
5. Roșca, A., Marcu, V., (2003), *Aplicații cu materiale din natură*, București: Editura Aramis;
6. Vlad, E. (1993) *Evaluarea în actul educațional terapeutic*, București: Editura Pro Humanitate.

Grupul de lucru:**Liana Maria MITRAN, coordonator Ministerul Educației****Cristina BUDA, coordonator Inspectoratul Școlar Județean Maramureș**

Nume, prenume	Instituție de apartenență
Moldovan Ana	Inspectoratul Școlar Județean Maramureș
Cucuiat Ciprian Marius	Inspectoratul Școlar Județean Maramureș
Marfici Oresia	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu Marmației
Ștefănoiu Daniela	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu Marmației
Ardelean Rodica	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu Marmației
Mutaffof Melania	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu Marmației
Mihai Andreea	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu Marmației
Recalo Lidia	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu Marmației
Palcuș Viorica	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu Marmației
Herbel Alina	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu Marmației